

Десет година Медицинског факултета ВМА

ЧЕКА СЕ КОРАК ДАЉЕ

Пише Душан ГЛИШИЋ

До сада су на Медицинском факултету дипломирале четири генерације, око сто студената. Ове године ће бити уписана и 11. генерација, а студирање завршава пета класа. Образовани су за потребе система одбране и већина је завршила школовање са изузетно високим просечним оценама. Сада се надају следећем кораку. Јер не треба сметнути с ума, мисија факултета је пружање врхунског образовања у области медицинских наука, подстицање истраживачког духа, самосталности и одговорности у раду, како би се достигли највећи стручни и научни дometи у изабраној професији.

У години у којој обележавамо 180 година војног здравства у Србији, бележимо још један, додуше знатно краћи, али зато не мање оптимистичан јубилеј – десет година Медицинског факултета ВМА. Маја 2009. године, након акредитације интегрисаних студија медицине у оквиру тадашње Високе школе и добијања дозволе за рад, ВМА је уписала прву генерацију студената, односно класу кадета школске 2009/2010. године. Био је то зачетак Медицинског факултета, чије је формирање окончано две године касније, акредитацијом академских специјалистичких и докторских студија из области медицине у оквиру новооснованог Универзитета одбране у Београду. Захваљујући огромном искуству у образовању генерација војних лекара, стицањем деценијама под окриљем Војномедицинске академије, Медицински факултет ВМА од оснивања, веома ефикасно и квалитетно, применом савремених методолошких приступа и сазнања, обједињује медицински и војни позив. И по томе је јединствен не само у региону већ и у већем делу Европе.

Прошло је десет година, нека су очекивања надмашена, нека искуства потврђена, неки циљеви су остварени, а неки задаци, као и обично, још чекају реализацију. Треба рећи да послени на Медицинском факултету ВМА, најмлађем медицинском факултету у Србији, кад говоре о својим надама и очекивањима, али и постигнутим резултатима, воле да кажу да иза њих ипак није тек десет година рада. Иза њих је, подсећају, 180 година санитетске службе и 175 година Војномедицинске академије. Зато они и од себе, али и од државе, траже више. И траже одмах. Јер време у медицини траје краће него у другим научним областима. Болести, наиме, не дају времена за одмор, све их је више и све су опасније, све отпорније. Трка између медицинске науке и здравља, односно болести, непрекидно траје, уз нове изазове, ризике и опасности,

како данас обично кажемо када говоримо о тероризму. За лекаре је болест терориста. И зато се у борби против болести не сме изгубити корак.

НАЈБОЉИ УСЛОВИ ЗА РАД ОМОГУЋАВАЈУ НАЈБОЉЕ РЕЗУЛТАТЕ

Истичући да Медицински факултет ВМА својим студентима, односно кадетима, нуди најбоље могуће услове за рад и образовање, јер су им на једном месту, готово поред интерната, сви институти, све лабораторије и кабинети које има Војномедицинска академија, јер им је при руци најсавременија медицинска литература, јер су им наставници, с обзиром на менторски облик наставе, доступни у готово свако доба дана, декан пуковник проф. др Тихомир Илић каже да су на ВМА свој рад и стваралаштво, своју каријеру лекара и доктора медицинских наука започели многи каснији професори, међу њима и оснивачи

Медицински факултет ВМА од оснивања, веома ефикасно и квалитетно, применом савремених методолошких приступа и сазнања, обједињује медицински и војни позив. И по томе је јединствен не само у региону већ и у већем делу Европе.

нашег најстаријег државног медицинског факултета, овог у Београду.

– ВМА је створила многе данашње професоре медицинских факултета у Србији. Променама законских решења које су се односиле на Закон о образовању 2008. године, ВМА као болница више није могла да реализује и функцију образовања, него је, да би наставила да обавља и ту, за нас веома значајну делатност, иначе нераскидиво везану за нашу установу, основан посебан медицински факултет – каже проф. др Илић. – У циљу очувања традиције и угледа војног санитета и ВМА, одлучили смо да оснујемо шести медицински факултет у земљи, на начин прописан законом. С обзиром на традицију дугу готово два века и све делатности које се овде реализују, везане за медицину али и образовање, могу да кажем да без Медицинског факултета нема ВМА, као

што важи и обратно. Он је све ове године наслоњен на своју природну наставну базу, на ВМА.

Због свега тога већ десет година на Медицинском факултету ВМА образују се, на специфичан начин, лекари не само за потребе система одбране, мада првенствено за тај систем. То, према речима пуковника Илића, није чест случај у свету, али није ни сасвим непознат.

– Евидентно је да су све оне земље, или војске, које су сачувале такав модел образовања „војних лекара”, у предности над армијама које своје кадрове за потребе здравства регрутују из цивилног образовног система. Те предности су вишеструке, пре свега зато што због изучавања бројних факултативних предмета, или разних курсева, наши студенти добијају додатно знање из војног санитета, или оних медицинских области или грана које су нама у војсци значајније, попут ратне хирургије, на пример. Начин образовања лекара на нашем Ме-

дицинском факултету у основи је подударан с оним на свим другим медицинским факултетима у земљи, јер акредитацију добијамо од Комисије за акредитацију Министарства просвете, науке и технолошког развоја, која нам одређује наставни план и програм и дефинише начин рада, тако да лекари који заврше овде, било да се запосле у јединицама Војске Србије, или ако су били самофинансирајући студенти професионалну каријеру наставе ван војске, имају исте компетенције и једнак статус дипломе. То је проверљиво на свим међународним листинзима признатих медицинских факултета, на којима се од оснивања налази и наш факултет. За реализацију оних предметних области за које немамо своје наставнике, ангажујемо по основу уговора о делу професоре са других медицинских факултета у земљи. Укупан ангажман тих колега >

на нашим интегрисаним (основним) академским студијама медицине износи око 11 одсто укупног наставног програма.

УТЕМЕЉЕНА БУДУЋНОСТ

Опстанак овог факултета, његова неопходност и у будућности, почива на два темеља, истиче професор Тихомир Илић. Један разлог је да се сачува најстарија медицинска установа у земљи, која без адекватног образовања медицинских кадрова не би остваривала потребан академски ниво и квалитет и образовања будућих лекара и специјалиста, и пружања здравствених услуга. С друге стране, разлог је и есенцијална корист овог факултета за систем одбране, због чега му је додато и мало „зелене боје”.

– Наши студенти, поред медицинских предмета које изучавају, имају и војну обуку, редовна логоровања, обуку у гађању, све оно што смо ранијих година савлађивали током редовног војног рока. Сем тога, полагају вођњу, обучавају се у скијању, имају све ваннаставне садржаје као и њихове колеге будући официри који се школују на Војној академији. Једном речју, током шест година интегрисаних академских студија наши кадети се припремају и за лекаре и за официре Војске Србије – напомиње професор Илић.

На свим медицинским факултетима у земљи, па и на овом, однос између девојака и младића је 2 : 1. Такав је однос и код кандидата за упис на медицински факултет. Тренутно је на школовању, на различитим нивоима академских студија, од интегрисаних у трајању од шест година, преко једногодишњих специјалистичких и докторских које трају најмање три године, до здравствених специјализација у трајању од три до шест година, око 500 полазника. Не треба заборавити ни струковне студије у трајању од три године, на којима се, уз рад, школује 50 медицинских сестара. У настави је ангажовано 167 властитих наставника и сарадника, уз 32 с других факултета. Основне студије поха-

Наши студенти, поред медицинских предмета које изучавају, имају и војну обуку, редовна логоровања, обуку у гађању, све оно што смо ранијих година савлађивали током редовног војног рока. Сем тога, полагају вођњу, обучавају се у скијању, имају све ваннаставне садржаје као и њихове колеге будући официри који се школују на Војној академији.

ђа 160 кадета, од којих је свега неколико из оружаних снага других, пријатељских земаља.

То су неки од показатеља који, као и увек, штуро говоре о актуелном тренутку Медицинског факултета ВМА. После деценије непрекидног успона, коју је обележио изузетан ентузијазам и наставника и њихових студената, и једни и други чекају одговоре на нека од стратешких питања. Факултет се, наиме, нашао на прекретници, на којој сви желе да виде праве, охрабрујуће путоказе. До данас су, каже пуковник Илић, на Медицинском факултету дипломирале четири генерације, или око сто студената. Ове године ће бити уписана и 11. генерација, а студирање завршава пета класа. Сви су они образовани за потребе система одбране и скоро сви уписани су и завршили школовање. Веома мали број, свега двоје или троје, тј. два одсто, прекинуло је студије, углавном из здравствених разлога. И то је, с обзиром на завидан успех постигнут током студија, онај лепши део приче, после кога следи други, везан за њихово даље образовање. Тај део приче већ дуго чека охрабрујући одговор, јер ти изузетни млади људи не желе да стану, желе да наставе образовање.

– Зато су, најзад, уписали баш наш факултет, тежи и свеобухватнији од сличних у земљи. Сви наши студенти су овде дошли због науке, због напретка у струци за коју су се определили. Знајући да ВМА има изузетну наставну материјалну базу, неоспорно врхунске стручњаке у различитим медицинским областима, веома разгранату мрежу веза са иностраним медицинским факултетима и, на крају, да се овде изводи менторска настава, наши студенти су изразили

жељу за наставком образовања, што је пре могуће, по окончању интегрисаних академских студија медицине. Нажалост, постојећи прописи налажу да се пре уписа здравствених специјализација просечно пет година проведе у војномедицинским установама примарне здравствене заштите. То значи да лекари у трупи дуго чекају на нови корак, нови степен у образовању, без кога не могу да испуне своје животне циљеве, онако како су, уписујући Медицински факултет ВМА, желели. У данашње време, време невероватно брзих промена, неслаућеног развоја технологије, да не говорим о медицинској науци, свака година образовања је изузетно драгоценна. С друге стране су, наравно, потребе система одбране за лекарима примарне здравствене заштите. Знамо да трупа вапи за лекарима, али желимо да укажемо на то да је свака додељена специјализација, поред чињенице да доноси срећу сваком нашем студенту, не само добит за појединца већ ништа мање и добит система – каже пуковник Тихомир Илић.

ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПОТЕНЦИЈАЛ МЕДИЦИНСКЕ СТРУКЕ

Додела специјализације, нажалост, за те лекаре не значи истовремено и почетак новог периода образовања, јер они најчешће не могу да напусте ординације у трупи док им не стигне замена, тако да се њихово чекање вероватно продужава за још неки период.

– Очекујемо да прве специјализанте добијемо за пет до шест година, што у укупном збиру представља, у професионалном и научном смислу, изузетно скупу и ненадоднадиву деценију. Треба имати у виду да се

факултети увек боре да своје најбоље студенте задрже у настави и науци, да од оних који највише пружају највише и узму, да тако осигурају будућност својој научној установи. Тако и ми у војсци, на ВМА и на Медицинском факултету, треба да учинимо све да задржимо интелектуални потенцијал медицинске струке, који овде несумњиво поседујемо. Селекција која претходи пријему на Медицински факултет даје нам изузетан кадар, који током шест година интегрисаних студија веома квалитетно и ефикасно образујемо и тако добијемо, без изузетка, врхунске лекаре, од којих велики број инклинира ка науци. Зато сматрам да чак и у условима недовољне покривености примарне здравствене заштите у систему, значајан део наших дипломаца треба да настави образовање убрзо по завршетку основних студија. Проблем недовољног броја лекара у трупи требало би решавати пријемом већег броја кандидата за потребе система одбране, будући да су у досадашњим генерацијама расписивани конкурси за приближно тек 50 одсто капацитета нашег факултета. Једном речју, најбо-

ље студенте, оне са изразито високим просеком, треба задржати у контакту с факултетом и ВМА, убрзано им доделити специјализације из здравствене струке и усмерити их према науци. Тако ћемо не само обезбедити будућност тим медицинским и образовно-научним установама, већ и задржати висок ниво квалитета медицинске струке у Војсци Србије и санитетске службе уопште. На дуге стазе тако сви добијамо.

С друге стране овог здравствено-образовног клатна налазе се наставници, угледни врхунски лекари, доктори медицинских наука, професори и творци санитетске будућности система одбране. Примајући њихово изузетно богато медицинско, и практично и теоријско интелектуално знање и искуство, будући посленици здравствене струке постају богатији за непроцењиво научно и професионално благо. Схватајући шта добијају од својих професора, студенти, односно кадети Медицинског факултета ВМА, следе њихове кораке, упркос свему. Јер добро знају да је на крају те каријерне стазе несебичност која и не може бити адекватно награђена.

И није, упркос изузетном ангажовању наставника не само у бројним научноистраживачким пројектима већ и на развоју наставне материјалне базе.

– Искрено, нама су највећа награда наши студенти и њихове изузетно високе оцене. У ових десет година наставници су своје обавезе на Факултету углавном извршавали волонтерски. Сви они раде на клиникама, ангажовани су у лечењу, у истраживачком и научном раду, у издавачкој делатности. Чинимо све што можемо да наставни и образовни процес буду на што већем нивоу. Али време је да, после десет година, већу пажњу посветимо и обнављању наставног кадра. Притом посебно мислим на обавезе које се умножавају геометријском прогресијом. И то је један од разлога због којих стално истичемо да нам је потребно више специјализаната, да нам предстоји подмлађивање и наставничког кадра. На то морамо да мислимо ако желимо квалитетну будућност и ВМА, и факултета, и струке – каже пуковник професор др Тихомир Илић, декан Медицинског факултета ВМА. |

Фото: Лола Ђорђевић